

stop KONTAKT 8

mei '84

nieuwsbrief voor atoomstroom activisten

aandeelhouders afgesloten

Donderdag 29 maart 1984: de aandeelhouders van Dodewaard houden hun jaarvergadering. Voor de zoveelste keer hebben ze de kans om Dodewaard te sluiten. En weer hebben ze het lef zich niets van de bezwaren van de bevolking aan te trekken. Ze vinden kernenergie o.k., en dus gaan ze ermee door.

Maar ze moeten niet denken dat dat zomaar gaat. Te lang hebben ze al over ons heen gelopen met hun kernenergie-lobby. Daarom hebben we ze dat eens laten voelen. We zijn met een hele groep van Strohalm en de aktie weiger atoomstroom naar Arnhem getrokken. Daar zijn we op de grond gaan liggen, pal voor de hoofdingang van het KEMA-terrein. De heren aandeelhouders moesten nu letterlijk over ons heen lopen

voor ze bij hun vergadering zouden komen. Niet dat ze dat deden, ze namen natuurlijk stiekum een zijweggetje. Zo ontlieden ze ons, net zoals ze hun verantwoordelijkheid altijd al ontlopen. Bijvoorbeeld door geen geld te reserveren voor de kosten van sluiting van Dodewaard en voor de

opslag van kernafval. En natuurlijk door Dodewaard nog steeds open te houden. We hebben ze dat nog eens extra onder de neus gewreven door een eisenpakket te overhandigen aan de heer Ketting. Dat is de directeur van het Amsterdamse elektriciteitsbedrijf. Hij vertegenwoordigde de gemeente Amsterdam, die aandeelhouder is van de kerncentrale in Dodewaard. In het eisenpakket wordt natuurlijk in de eerste plaats sluiting van Dodewaard geeist; en verder dat er geld gereserveerd moet worden voor sluiting en opslag van het afval. Maar omdat we in het verleden wel geleerd hebben, dat de heren niet zo snel tot sluiting overgaan, zijn er wat tussenschappen aan toegevoegd. Eén daarvan is het veranderen van de statuten van de GKN, zo, dat de aandeelhouder die er uit wil stappen dat ook kan. Dat is bijvoorbeeld belangrijk voor de gemeente Amsterdam. Die heeft een paar jaar geleden gezegd, dat Dodewaard dicht moet. Maar de NV GKN zit zo in elkaar, dat Amsterdam niet uit de samenwerking kan stappen, omdat geen van de andere aandeelhouders

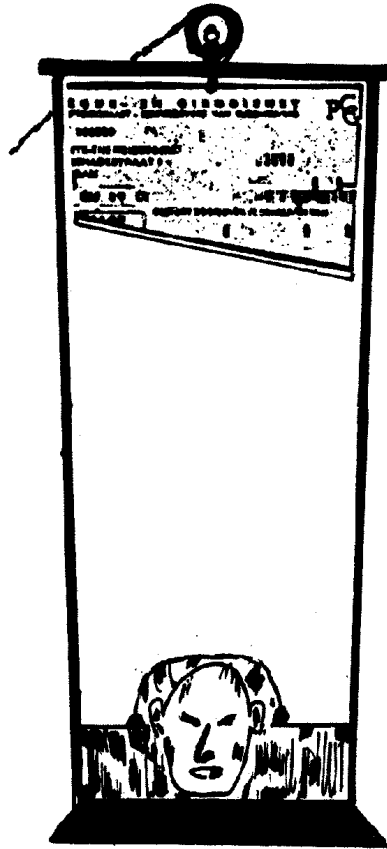
Hoe ondemocratisch en onkontroleerbaar de atoomlobby werkt blijkt ook uit de onbereikbaarheid van de GKN. Slechts met de grootste moeite konden de stukken van de vergadering verkregen worden. In grote haast werd de agenda doorgebeld vanuit een telefooncel. Zelfs een lid van de Utrechtse gemeenteraad kon pas na veel moeite en met veel vertraging via de gemeente, de PEGUS en de KEMA aan de GKN-stukken komen. De heren kunnen dus rustig wat onder elkaar voortrommelen, zonder dat effectieve controle mogelijk is. Zover rijkt onze democratie niet.

(provinciale elektriciteitsbedrijven) de aandelen van Amsterdam wil overnemen. Dat is een van die dingen die van de NV GKN zo'n ondemocratische instelling maken. Juist die ondemocratische structuur maakt akties als de weiger atoomstroom aktie noodzakelijk. Op een andere manier zijn ze niet op andere gedachten te brengen, dus we moeten, en zullen doorgaan met de strijd, zoals we die voeren. Gedigitaliseerd 2014

puem is de tel kwijt

"Gek he, eerst lijkt het tijden of ze nergens problemen mee hebben, en dan komt ineens alles tegelijk". We spreken met een van de giroblauw aktievoerders die ons land rijk is.

"Zo'n administratie werkt op sommige momenten zo onlogisch. Kennelijk denken ze daar dat de komputer al het werk doet en vergeten ze daardoor te kijken hoe hij geprogrammeerd is. Neem nu mijn geval. In 1982 begon ik met gespreiden giroblauw te betalen. Om het de komputer lastig te maken vroeg ik in mei een automatische afschrijving aan. Ik had op dat moment nog een betalingsachterstand, die ik een paar weken later betaalde. Het resultaat was verrassend: het geld werd teruggestort met de mededeling dat er niets van een openstaande voordering bekend was. Even daarna trok ik mijn machtiging voor het automatisch betalen in. Pas in augustus kwamen ze er achter dat ze ten onrechte dat geld hadden teruggestort: er kwam iemand langs die me zou afsluiten als ik niet onmiddellijk de rekening +f25,- boete zou betalen. Ik liet hen keurig de bijschrijving zien en voldeed de rekening. Maar niet de boete. Daarmee ging

Zo maken we de kernenergie-lobby een kopje kleiner!

hij akkoord, en ik dacht dat de zaak afgedaan was. Maar een jaar later, in augustus 1983, kwamen ze weer terug. Het ging nu om de rekening van mei '83, precies een jaar dus na de period waarvan ze tenonrechte hadden teruggestort. Ze beweerden nu dat ik nog zo'n f30,- niet had betaald. Maar ik had op dat moment op de rekening niets openstaan en kon het genoemde bedrag dan ook niet thuisbrengen. Nog weer later kwamen ze aanzetten met een boete van f25,- over mei '83! Ik begin nu te vermoeden hoe het nou zat. In mei '82 raakten ze in de war door die machtiging voor automatische betaling en brachten ten onrechte f25,- boete in rekening. Die boete bleef op de een of andere manier hun administratie verstoren. Daarom dachten ze een jaar later dat ze nog geld kregen. De f30,- van mei '83 is me nog een raadsel, maar de f25,- boete zal waarschijnlijk nog op het jaar daarvoor slaan. Je ziet dus hoe raar zo'n administratie werkt."

ingezonden brief

Dit bericht in de Volkskrant van 29.2.84 deed mijn bloeddruk wel even omhoog gaan! Hoe is het mogelijk dat deze krant dit soort commentaren gaat geven. De AKB-strijd van de afgelopen 15 jaar neerbuijgend afgedaan als zijnde louter emotinele protesten. Het CDA naar voren gehaald als redder van het energiebeleid. Er zou een politieke meerderheid zijn voor kernenergie. Opiniepeilingen, het BMD-rapporr, alles wordt gewoon terzijde geschoven. Het is hard nodig dat we dit soort stukjes niet nemen. Massaal ingezonden brieven schrijven naar de krant is bijvoorbeeld een manier, en doorgaan met de Aktie Weiger Atoomstroom.

TEN GELEIDE

Maar elke poging om dit afvalprobleem op te lossen is tot dusver gestrand op emotionele protesten tegen proefboringen in steenzoutformaties onder de noordelijke provincies.

Het resultaat is dat het Nederlandse energiebeleid nu al jarenlang in een schemertoestand verkeert, waar het de inpassing van kernenergie betreft. Het CDA heeft nu een poging ondernomen om de besluitvorming weer op gang te krijgen. Volgens de CDA-fractie in de Tweede Kamer moeten er alsnog op korte termijn proefboringen komen.

Er bestaat in Nederland al jaren een politieke meerderheid voor het openhouden van de optie kernenergie, en bijgevolg het openhouden van de bestaande kerncentrales.

Maar dezelfde politieke meerderheid besloot aan het eind van de jaren zeventig de nodige proefboringen voor het onderzoeken van de zoutkoepels op hun geschiktheid te verbieden tot na de afloop van de toen nog breed genoemde maatschappelijke discussie.

Alleen dit soort onderzoek kan een definitief antwoord geven op de vraag of het opbergen van kernafval in een zoutmijn onder Nederland verantwoord is.

nieuwe kerncentrales

Deze STOPKONTRAKT is gemaakt door de koördinatiegroep van de atoomstroomakties, Per adres Aktie Strohalm, Oudegracht 42 Utrecht, tel; 030-314314 of 333347. Een abonnement kost je f4.-, f10.- of f25.-. Graag overmaken op giro 1551111 ten name van Aktie Atoomstroom GKN, te Utrecht.

proces kuiper

In stopkontraakt 7 schreven we dat het proces Kuiper weer geopend is. Inmiddels is de uitspraak er, veel vroeger dan verwacht. Al onze eisen zijn verworpen, zodat nu in hoger beroep wordt gegaan. Het duurt dan weer gauw twee jaar voordat de definitieve uitslag bekend wordt. De fondsen in Utrecht en Friesland lopen gewoon door. Bij verlies van het hoger beroep zullen de kosten f14000,- bedragen. Atoomstroomweigerars in Friesland hebben zich echter al voor f10000,- garant gesteld; een bedrag dat na eventueel verlies zal worden uitbetaald. Iedereen die voor een bedrag garant wil staan, klein of groot, kan contact opnemen met de koördinatiegroep Weiger Atoomstroom, Furmerusstraat 470, 8602 CD Sneek.

Henk en Akkie vernamen de uitslag van een journalist, die langs kwam voor commentaar. Een klap in het gezicht om het zo te vernemen, maar des te strijdbaarder gaan ze door.

Terwijl de meerderheid in Nederland geen kernenergie wil, denkt de regering daar heel anders over. Minister van Aardene van Economische zaken heeft al heel duidelijk gemaakt waar hij heen wil. Zowel zijn rede bij het 10jarig bestaan van Borssele, als uitspraken rond prinsjesdag wijzen in de richting van de nieuwe kerncentrales. Nog dit jaar wordt een procedure in gang gezet om definitief de vestigingsplaats aan te wijzen.

Over die vestigingsplaats is al een rapport "aanvulling structuurschema energievoorziening" (ASEV) uitgebracht. Daarin worden een aantal criteria gebruikt waaraan verschillende mogelijke vestigingsplaatsen worden getoetst. Het belangrijkste criterium is de aanwezigheid van voldoende koelwatervermogen. Men wil namelijk een centrale zonder koeltorens en moet dus koelen aan het oppervlaktewater. Geen belangrijke criteria vindt men zaken als luchtverontreiniging, geluidshinder, ruimtebeslag, natuurlijk milieu en landschap en recreatie. Bevolkingsconcentraties worden alleen van met een gezamenlijk vermogen van ruim 4000 megawatt. Dat zou ook bergen hoog radioactief afval extra geven, terwijl men al niet weet wat men met de huidige productie aan afval moet. Het meest gangbare idee is berging in zoutkoepels onder de provincies Groningen en Drente. Dat stuit echter op drie problemen. Ten eerste bestaat er grote onzekerheid over de geologische ontwikkeling in de koepels in de toekomst. Het afval blijft 100000-en tot miljoenen jaren gevaarlijk en zover kan men lang niet voorspellen. Het tweede probleem is de onzekerheid over de wisselwerking tussen het afval en het zout. En tenslotte is er de onzekerheid over de mensen over duizenden jaren. Onwetend over het afval, zullen ze misschien om wat voor reden dan ook in het zout gaan rommelen. De overheid houdt met dergelijke argumenten echter geen rekening en gaat door met het voorbereiden van de berging van het afval in het zout.

belang geacht in geval van ongelukken. Er volgen dan ingewikkelde berekeningen, die leiden tot het aantal mensen dat binnen bepaalde afstanden van de centrale mag wonen.

Het ASEV-rapport komt dan tot 10 vestigingsplaatsen, die aanvaardbaar worden geacht: de Eemshaven, de Noord Oostpolder bij Urk, langs het Ketelmeer, de Flevocentrale bij Lelystad, de Wieringermeerpolder, de maasvlakte, Tholen, St Philipsland, Borssele, en op de westerschelde-oever tussen Rilland-Bath en Hoedekenskerke. In de nieuwste plannen worden als voorkeur vestigingsplaatsen in de Noord Oostpolder bij Urk en in de Wieringermeer genoemd. Men wil daar twee maal twee tweekerncentrales neerzetten,

Professor Günther Reichelt

Dit is prof. G. Reichelt. Hij doet sinds 1982 onderzoek naar de oorzaken van de grote bosstrefte. Daartoe brengt hij de aantasting in kaart. Industrie en verkeer konden die sterfte alleen niet verklaren. Wat blijkt nl? Benedenwinds van kerncentrales is de bos-aantasting opvallend groot. Meer hierover een volgende keer. (zie Natur, 3/84)

puem krijgt bezoek

Twee mensen van de Apeldoornse atoomstroomgroep hebben onlangs een gesprek gehad met "heren" van de PGEM. Dhr Aalbers (directie PGEM), dr Wasser (KEMA) en Ir Vulpen waren met zijn drieën vertegenwoordigd. Voordat het gesprek kon plaatsvinden is er door de groep aardig wat overredingskracht gebruikt om de noodzaak ervan tot de PGEM te laten doordringen.

Het gesprek wordt door een PR-man geopend, die mooie verhalen ophangt over structuur en doel van de PGEM. Het oude liedje over kernenergie als schone, goedkope en veilige energiebron wordt door de groep weerlegd. En om niet in die sfeer te blijven wordt de zaak Kalkar aangekaart. Zo stellen ze dat stopzetting van het miljardenverslindende project noodzakelijk is. De PGEM kan er allen tegenin brengen dat zedoor de rechter verplicht zijn mee te betalen aan de laatste verhoging van de bijdrage. De Apeldoornse groep blijkt echter beter geïnformeerd. Noord-Holland, Amsterdam en Groningen, die tegen de verhoging hebben ge-

stemd, hebben zich laten adviseren. Gebleken is dat van een verplichting geen sprake is. Naast de enorme financiële tegenvallers die het Kalkar-project met zich meebrengt, speelt een ander aspect een rol: de proliferatie. De PGEM is aandeelhouder in de SEP, en die op haar beurt in de SBK, de bouwer en exploitant van Kalkar. De SBK participeert weer in de NERSA, de bouwer en exploitant van de snelle kweekreaktor super phenix in Frankrijk.

kernwapens

Frankrijk heeft voor de modernisering en de uit-

breiding van zijn kernwapenarsenaal dringend behoefte aan het 'supergrade' plutonium dat in de Super Phénix gevormd gaat worden. De PGEM levert via de SEP een deel van de kernlading van de reaktor en financieert mee. Nu hiermee het plutonium onder euratom-kontrolle in Frankrijk valt, heeft de SEP geen stem in te brengen over de verdere bestemming van het plutonium, al dan niet voor militaire doeleinden. De strikte scheiding van vreedzaam en militair gebruik van kernenergie is daarmee achterhaald. Tot slot van het gesprek belooft de PGEM uit te zoeken of euratom inderdaad alleen controle kan uitoefenen over wat er met het plutonium gaat gebeuren. De groep zal dan schriftelijk bericht krijgen. Een week na het gesprek heeft de groep de vraagstelling nog eens schriftelijk bij de PGEM gedeponneerd. Tot op heden is er geen reactie.

NIEUWS DAT BEKEND MOET ZIJN

PECHINEY

Terwijl de gewone consument steeds meer voor zijn energie moet betalen, krijgen de industriële grootafnemers steeds goedkopere energie. Na ruim een jaar onderhandelen is de verlaging van de elektriciteitsprijs voor de aluminium-smelter Pechiney bij Vlissingen vrijwel rond. Het enige probleem is nog dat Pechiney een nog lagere prijs wil dan van Aardenne wil geven. Aan de prijsverlaging zijn verder geen voorwaarden verbonden: de minister speelt gewoon voor sinterklaas. Om zo goedkoop mogelijk stroom te kunnen leveren wil hij bovendien in ruil voor aardgas elektriciteit importeren uit de met een overcapaciteit kampende kerncentrale in Doel in België.

KALKAR

De elektriciteitsbedrijven, verenigd in de SEP, geven niet

meer geld aan Kalkar. Doordat op het laatste moment ook het Zuid Hollands bedrijf zich tegen de verhoging van de bijdrage keerde werd de vereiste driekwart meerderheid niet bereikt. Zuid holland, Noord holland, Amsterdam en Groningen/drente stemden nu tegen. Interessant is het dat deze 4 productiebedrijven gezamenlijk ruim 50% van de aandelen in Dodewaard bezitten. Ze vormen daarin dus een flink machtsblok, dat sluiting van Dodewaard misschien dichterbij kan brengen.

NEVADA

Negen technici zijn woensdag 15 februari na een ondergrondse kernexplosie in de woestijn van Nevada ernstig gewond geraakt. De negen zaten in een vrachtwagentoeven twee uur na de explosie de bodem onder hun wielen verzakte. Inwoners van Nevada verklaarden schokgolven te hebben gevoeld.

Regeringsfunctionarissen benadrukten dat na de proef geen radioactieve stof is vrijgekomen. Opnieuw een bewijs, dat men kernenergie nog lang niet onder controle heeft.

IRAANSE ATOOMBOM

Ayatollah Khomeiny zal binnen 2 jaar een atoombom hebben. Het werk aan de kerncentrale in Bousahar, dat na de revolutie in 1979 was stilgelegd, is hervat. Zodoende zal volgende plutonium geleverd worden voor de productie van de bom. Westduitse technici werken mee aan het afbouwen van de centrale waardoor de productie van de iraanse bom in de laatste fase is gekomen. Zo zie je maar weer dat vreedzame kernenergie niet bestaat. En aangezien Nederland op kernenergiegebied met Westduitsland samenwerkt is het medeverantwoordelijk.